

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет медичний
Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Світлана КАТЮЖИНСЬКА

«   »

2022 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Факультет, курс Медичний

Рівень вищої освіти: третій (Доктор філософії)

Навчальна дисципліна Управління проектами в системі охорони здоров'я
(назва навчальної дисципліни)

Затверджено:

Засіданням кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеського національного медичного університету

Протокол № 2 від "29" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Олена РУДІНСЬКА _____

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Розробники:

завідувач кафедри, к.е.н., доц. Рудінська Олена Володимирівна
професор кафедри, д.е.н., доц. Борщ Вікторія Ігорівна
професор кафедри, д.е.н., проф. Мартинюк Олена Анатоліївна

Змістовий модуль 1.

Системний підхід в управлінні проектною діяльністю в закладах охорони здоров'я

Тема 5. Управління ризиками, непередбаченими ситуаціями і процесами проектів в системі охорони здоров'я

Загальна мета. Вивчення особливостей аналізу, планування та здатності впливати на можливі ризики, з якими стикається організація, з позиції використання сприятливих можливостей для збільшення вартості її активів. Дослідження охоплюють аналіз ринку, конкурентів, споживачів, ціни, внутрішній потенціал підприємства і багато іншого. Інформаційне забезпечення дослідницького процесу ґрунтується на евристичних та практичних дослідженнях, з урахуванням інформації науково-практичного характеру, та ресурсів вторинної та третинної інформації.

Основні поняття:

Поняття ризику та ризикових факторів. Виробничий ризик. Фінансовий ризик. Інвестиційний ризик. Динамічний ризик. Статистичний ризик. Внутрішні ризики. Зовнішні ризики. Аналіз ризиків. Страхування ризиків. Часткові ризики.

План

1. Ідентифікація ризиків проекту.
2. Оцінка ризиків проекту.
3. Розробка реагування на непередбачуваної ситуації проектною діяльністю в системі охорони здоров'я.
4. Моніторинг і контроль ризиків.
5. Оцінка ефективності проектів.
6. Принципи оцінки ефективності проектів.
7. Основні показники ефективності проектів (чиста теперішня вартість, внутрішня норма доходності, строк окупності, індекс прибутковості) їх переваги та недоліки.
8. Визначення стратегії нівелювання ризиків проекту.

Питання до самостійного заняття, які мають бути обговорені

1. Визначте що розуміють під невизначеністю та ризиком проекту в закладах охорони здоров'я.
2. Охарактеризуйте сутність управління ризиками проектів в закладах охорони здоров'я.
3. Охарактеризуйте які найбільш поширені види ризиків проектів в закладах охорони здоров'я існують.
4. Опишіть як класифікуються ризики управління проектами в закладах охорони здоров'я за джерелами виникнення.
5. Опишіть які причини виникнення проектних ризиків в закладах охорони здоров'я.
6. Опишіть яка класифікація ризиків управління проектами в закладах охорони здоров'я залежно від причин їх виникнення.
7. Опишіть послідовність виконання робіт по аналізу ризиків проектів в закладах охорони здоров'я.
8. Опишіть можливість застосування кількісного та якісного аналізу для визначення ризику проекту в закладах охорони здоров'я.
9. Опишіть які методи та методики аналізу ризиків можна застосувати для проектів закладів охорони здоров'я.
10. Опишіть на чому базуються методи мінімізації та нівелювання ризиків проектів в закладах охорони здоров'я.

Завдання 3:

Згрупуйте відповідні терміни та визначення згідно з даними таблиці

Термін	Визначення
а) Сіткова модель	1. Одна з форм графічного відображення змісту робіт і тривалості виконання планів і довгострокових комплексів проектних, планових, організаційних та інших видів діяльності підприємства.
б) Тривалість роботи	2. Множина поєднаних між собою елементів для опису технологічної залежності окремих робіт і етапів майбутніх проектів.
в) Сіткове планування	3. Інформаційно-динамічна модель, яка відображає всі логічні взаємозв'язки та результати робіт, необхідних для досягнення кінцевої мети планування.
г) Критичний шлях	4. Будь-які виробничі процеси чи інші дії, які призводять до досягнення певних результатів, подій.
д) Сітковий графік	5. Кінцеві результати попередніх робіт, момент завершення планової дії.
е) Роботи сіткового графіка	6. Зображення роботи у вигляді стрілки, а зв'язки між роботами у вигляді кіл.
є) Календарне планування	7. Зображення роботи у вигляді прямокутників, а стрілками позначаються логічні зв'язки між даними роботами.
ж) Параметри календарного плану	8. Процес складання й коригування розкладу, в якому роботи, що виконуються різними організаціями, взаємопов'язуються між собою в часі та з можливостями їх забезпечення різними видами матеріально-технічних та трудових ресурсів.
з) Події сіткового графіка	9. Дати початку та закінчення кожної роботи, тривалість та необхідні ресурси для її виконання.
і) Стрілчасті графіки	10. Шлях у сітковій моделі, тривалість якого дорівнює критичній. Роботи, що лежать на шляху, називаються критичними.
ї) Графіки передування	11. Мінімальна тривалість, протягом якої може бути виконаний весь комплекс робіт проекту.
й) Критична тривалість	12. Головний параметр планування, що залежить від сумарної трудомісткості та часу, що витрачається на виконання елементів роботи, і числа працюючих, які можуть її виконувати, а також обсягу та інтенсивності виконання робіт.

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом поза аудиторної роботи здобувача навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується складанням заліку.

Мета ІНДЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувача з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Обсяги ІНДЗ коливаються від 10-15 сторінок А4. Робота виконується на одній стороні

аркуша стандартного формату. Верхній і нижній край аркуша форматуся полями розміром 20 мм., ліворуч 25 мм., праворуч 15, рекомендується шрифт 14, інтервал - 1,5. Усі аркуші повинні бути пронумеровані. Кожне питання в тексті повинен мати заголовок у точній відповідності з найменуванням у плані-змісті. Обов'язково коротка презентація на практичному занятті із демонстраційними матеріалами в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word н на 5 хв.

Підготовка доповідей та коротких повідомлень на дискусійні питання згідно переліку тем.

Теми доповідей, рефератів:

1. Охарактеризуйте ризики проектів в медичній галузі та галузі охорони здоров'я
2. Охарактеризуйте найголовніші ризи зовнішнього середовища та їх місце у проектах системи охорони здоров'я.
3. Охарактеризуйте джерела виникнення проектних ризиків в закладах охорони здоров'я.
4. Розкрийте зміст управління ризиками проекту в закладах охорони здоров'я.
5. Охарактеризуйте способи зниження ризиків проекту в закладах охорони здоров'я.
6. Порівняйте основні методи ідентифікації ризиків в системі охорони здоров'я.
7. Охарактеризуйте процес управління ризиками на різних етапах життєвого циклу проекту в закладах охорони здоров'я.
8. Опишіть аналогію яку можна навести між інвестуванням у цінні папери та організацією проекту з погляду ризикології.
9. Вкажіть переваги та недоліки уникнення ризиків проектів в закладах охорони здоров'я.
10. Охарактеризуйте основні процеси управління проектними ризиками в системі охорони здоров'я.
11. Розкрийте суть та значення аналізу проектних ризиків в закладах охорони здоров'я.
12. Назвіть методи аналізу та прогнозування проектних ризиків в закладах охорони здоров'я.
13. Вкажіть переваги та недоліки прийняття проектних ризиків в закладах охорони здоров'я.

Методичні вказівки по проведенню самостійного заняття викладачем:

Перевірка рівня готовності слухачів до заняття здійснюється шляхом усного або письмового (два питання в кожному варіанті) опитування. Додатковим завданням є тестове. Це надає можливість виставити слухачам поточну відмітку.

Обговорення теоретичних питань здійснюється в декілька етапів:

- 1) слухачі ставлять викладачу запитання щодо складних положень лекційного матеріалу;
- 2) викладач підводить аудиторію до висування питань, які не були висвітлені підчас лекції;
- 3) заслуховуються та обговорюються доповіді;
- 4) аналізуються окремі випадки (кейси). Наприкінці заняття здійснюється підведення підсумків заняття, оцінювання участі слухачів у семінарі (якщо опитування було усним).

Список рекомендованої літератури.

Основна:

1. Андрієнко О. Управління проектами в бізнес-об'єднаннях малих і середніх підприємств: посібник Київ: 2017. 77 с.
2. Блага Н. В. Управління проектами: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3870/1/%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%B0%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf>
3. Бирюков В.С. «Системы менеджмента качества и аудит в учреждениях здравоохранения (теория и практика индустриализации медицинской деятельности)». 2016. Київ: Освіта України. 334 с. ISBN 978-617-7241-74-3.
4. Буріменко Ю. І., Галан Л. В., Лебедєва І. Ю. та ін. Управління проектами: навч. посіб. /за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.
5. Лехан В.М. Управління змінами в системі охорони здоров'я України: історія та уроки пілотних регіонів: навчальний посібник / В. М. Лехан, Л. В. Крячкова, В. В. Волчек. – Дніпропетровськ, 2016. - 53 с.
6. Методика розрахунку вартості послуги з медичного обслуговування. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1075
7. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник / В.І. Борщ, О.В. Рудінська, Н.Л. Кусик. Одеса: ОНМедУ, 2022. (укр. та англ. мовами)
8. Микитюк П. П. Управління проектами: Навч. пос.. Тернопіль, 2014. 270 с.
http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/19680/03_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf
9. Петрович Й.М., Новаківський І.І. Управління проектами: підручник Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 396 с.
10. Управління проектами та ризиками: Навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с.

Додаткова:

1. Бушуев, С.Д. Управление проектами: Основы профессиональных знаний и система оценка компетентности проектных менеджеров: (National Competence
2. Когон К. Управління проектами /Кори Когон, Сюзетт Блейкмор, Джеймс Вуд//, 2018. 240 с. Интернет ресурс: <https://www.yakaboo.ua/upravlenie-proektami-1639980.html>
3. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник /О.А. Мартинюк, Н.І. Серебрянникова. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 540 с. (31,39 д.а.).
4. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
5. Руководство к своду знаний по управлению проектом (Руководство РМВОК) / коллектив авторов Project Management Institute, PMI. Шестое издание. Project Management Institute, 2017. 800 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int/ru/index.html.
2. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
3. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
4. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichniy-zaklad/31-medichniy-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
5. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.

6. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
7. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
8. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
9. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
10. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
11. Health Strategy. European Commission: official web-site. URL: <https://ec.europa.eu/health/policies/background/review/strategy>.